

СЕНСОРНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ЗАСОБАМИ ГУДЗИКОТЕРАПІЇ

С. Ю. Штіль, Рівненський навчально-реабілітаційний центр «Особлива дитина»

Одним з інноваційних методів реалізації корекційно-розвивальної діяльності з дітьми, що мають психофізичні вади, можна вважати ігрову терапію за допомогою гудзиків.

Ігрова терапія за допомогою гудзиків з дітьми, що мають проблеми в розвитку, має у своєму арсеналі такі види ігор:

- ігри на корекцію та розвиток сенсорно-перцептивної сфери;
- ігри на корекцію та розвиток психомоторики (*міміка, моторика рук, координація рухів*);
- ігри на розвиток та корекцію емоційно-вольової сфери;
- ігри на розвиток та корекцію довільної уваги;
- ігри на розвиток та корекцію комунікативних навичок.

Кожен вид розкриває особистісні якості та сприяє адаптації дитини в суспільстві.

Основними правилами реалізації ігрової терапії за допомогою гудзиків можна вважати:

1. Гра має приносити радість дитині і дорослому.
2. Зацікавлюйте дитину, але не змушуйте її грати.
3. Ці ігри творчі. Бажано, щоб їх виконували самостійно, тому їх, на, нашу думку, треба проводити після того, як діти опанували пальчикову і пісочну терапію. Дайте дитині можливість мислити і навіть самій знаходити свої помилки. Дорослий повинен набратися терпіння не підказувати ані словом, ані зітханням, ані жестом, ані поглядом.

4. Щоб відчути порівняльну складність завдань, перш ніж давати їх дітям, обов'язково виконайте їх самі.
5. Обов'язково починайте гру з дитиною з відповідного завдання. Успіх з початку занять — неодмінна умова зародження цікавості.
6. Для молодших учнів пожвавлюйте гру казкою чи оповіданням, давайте гудзикам імена, вигадуйте, фантазуйте, поки дитину не почне захоплювати сам процес подолання труднощів, досягнення бажаної мети.
7. Не цікавитися грою дитина може з двох причин: у неї мало розвинені риси, необхідні у грі, чи дорослі силоміць змушують дитину грати, самі того не розуміючи, що відбили в неї бажання до гри, тому більше хваліть її за успіхи.

Для досягнення ефективності ігрової гудзикової терапії необхідним є упровадження технології педагогічних дій:

1. прояв уваги до дитини;
2. постановка конкретного завдання педагогом;
3. виставлення акцентів у грі відповідно до завдання;
4. підбір предметів, які добре знайомі дитині.

Психологи рекомендують проводити такі терапевтичні заходи з гудзиками, як «Акваріум», «Рибалка», «Гудзикове намисто», «Гудзикове лото» тощо. Розгляньмо зміст зазначених ігор.

» Гра «Акваріум»

Для гри потрібна миска з водою й різні гудзики. Скажіть дитині: «Ми з тобою спіймали дві рибини. Принесли їх додому. У нас є акваріум (покажіть миску з водою), там уже живуть три «рибки» (покладіть до миски з водою три гудзики). Ти добре запам'ятав нашу здобич? Зараз ми відпустимо наших «рибок» в акваріум, заплющимо очі. Чи зможеш, опустивши руку в акваріум, впізнати свою «рибку»? А мою? Молодець! А якби в нашому акваріумі було більше „риби”?»

«» Коментар. Особливістю цієї гри є взаємодія з водою. Це дозволяє зменшити напруження, збільшити запас відчуттів дитини.

» Гра «Рибалка»

Скажіть дитині: «Ми з тобою рибалки. Ходімо на риболовлю в «гудзикове море» (відро з водою та гудзиками). Наші руки допоможуть нам виловити рибку-гудзичок. Опустити руки в «гудзикове море» та впіймай „рибку”». (Нехай дитина візьме будь-який гудзик.)

- ♦ Яку «рибку» ти впіймав? Велику чи маленьку? Гладеньку чи ні? Круглу чи квадратну?
- ♦ Якого кольору твоя «рибка»?
- ♦ Вона легка чи важка?
- ♦ Тепла чи холодна?
- ♦ А тепер я впіймаю «рибку». Візьми мою «рибку» в руки. Яка вона?

- ♦ Чи вона справді маленька (*гладенька, слизька, холодна, легка*)?
- ♦ Тепер покладемо те, що ми виловили, у відро. Заплющимо очі. Опустити руку у відро і знайди свою «рибку». Чому ти впевнений, що це твоя рибка?

» Гра «Гудзикове намисто»

Викладіть гудзики на стіл. Скажіть дитині: «Зробимо подарунок нашій бабусі — біле (або інший колір) намисто. Вибери всі білі гудзики. Візьми великий гудзик. Він буде центром намиста. Поклади його перед собою. Тепер вибери два менших гудзики. Поклади їх праворуч і ліворуч від центрального. А тепер вибери два ще менші гудзики...»

Так, викладаючи гудзики півколом, ви отримуєте намисто. Ускладнюючи гру, можна нанизувати гудзики на нитку.

«» Коментар. Гра закріплює знання кольору, форми, розміру і знання просторових напрямків. Крім того, дитина переживає радість творчості. Використовуючи принцип гри «гудзикове намисто», ви можете створювати різноманітні візерунки з гудзиків, змінюючи колір, форму, розмір, просторове розміщення.

» Гра «Гудзикове лото»

Візьміть дві яскраві ілюстровані книжки. Знайдіть найкращі картинки. Одну книжку

віддайте дитині, іншу візьміть собі. Пересипте гудзики в мішечок. Скажіть дитині: «Будемо грати в лото. У кожного з нас є картинка. Я діставатиму з мішечка гудзики. Ти називатимеш їхній колір і шукатимеш колір гудзика на своїй картинці. Якщо ти знайшов цей колір, то отримаєш гудзик і покладеш його на картинку на місце такого самого кольору, як гудзик. Потім ти дістаєш гудзик, я називаю його колір і шукаю на своїй картинці. Якщо я правильно назвала і знайшла цей колір, ти даєш мені гудзик, і я кладу його в потрібне місце. Виграє той, хто закриє всі кольори картинки гудзиками».

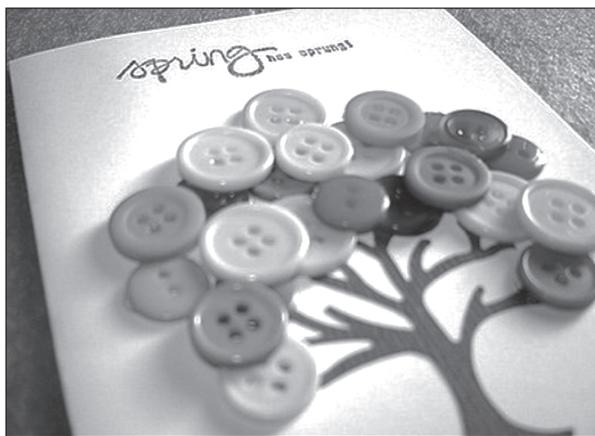
☞ *Коментар.* Особливістю цієї гри є те, що вона має інструкцію і правила, які можна змінювати під час наступної гри. Також у грі може бути переможець. У дитини виробляється адекватне ставлення до своєї та чужої перемоги, вона вчиться переживати поразку. Через систему гри ми переходимо від «мануального» інтелекту до «соціального».

ЦІКАВИНКИ

Поробки з гудзиків

Вироби з гудзиків можуть бути самостійною роботою, елементом прикраси листівки, картини, рамочки для фотографій, вази або закладки для книг.

Для роботи вам знадобляться гудзики різного розміру і фактури, клей і олівець. Складіть із гудзиків майбутню картинку, як

мозаїку. Якщо потрібні гудзички стали на свої місця, можна переходити до їх закріплення. Елементи картинки, яких не вистачає (ніжки, вії, пальчики і так далі) можна домальовувати олівцем або фломастером. Також можете пофантазувати і використати у своїй роботі дріт, нитки, бантики, намистинки, бісер, камінчики.

Така праця завжди пов'язана з витратою фізичних сил, вимагає напруження уваги, тому необхідно дозувати час, враховуючи фізичні можливості і психологічні особливості дітей певного віку. Мається на увазі тривалість, обсяг, складність, визначення фізичних навантажень, що спричиняють стомлення. Необхідно звернути увагу на появу зовнішніх ознак втоми: прискорене дихання, часті зупинки, почервоніння обличчя, пітливість. У таких випадках слід залучати дитину до іншої діяльності.

Виготовлення масажного килимка для ніг за допомогою гудзиків

Масаж стоп — це ціла система оздоровлення, вона впливає на зони, які є на наших стопах. Такі процедури сприяють ефективній роботі всіх наших внутрішніх органів, знімають набряклість ніг, з'являється легкість не тільки в ногах, а й у всьому організмі одразу. За допомогою масажу стоп можна поліпшити сон, апетит, настрій. У будь-якому випадку він подіє на вас позитивно. Для масажу стоп зручно використовувати і масажні килимки. Як виготовити такий килимок власноруч?

Вам знадобиться:

- щільна тканина;
- гудзики різних розмірів;
- голка, нитка.

Для виготовлення потрібен шматок щільної тканини. Підійде драп від старого пальто, або щільна бавовняна тканина. Можна прострочити кілька шарів тоншої тканини. Також підійдуть будь-які непотрібні вам гудзики.

Пришивайте всі зібрані гудзики до полотна. Намагайтеся рівномірно розподілити гудзики відносно один одного і за величиною,

по всій площі полотна. Пришивайте міцними нитками удвічі, щоб гудзики трималися надійніше.

Масажний килимок з гудзиками можна використовувати як для дорослих, так і для дітей. Босими п'ятами крокувати на місці, намагаючись потоптатися по всіх гудзиках. Маленьким дітям напевне сподобається обмацувати пальчиками ніг ці гудзики. Такий килимок можна використовувати з метою розвитку дотикових відчуттів і дрібної моторики рук. Тільки обов'язково не залишайте дітей без нагляду.

Гудзиковий масаж

Заповніть велику коробку (наприклад, з-під взуття) гудзиками. Бажано, щоб їх було багато. А тепер разом з дитиною зробіть таке:

- опустіть руки в коробку;
- поведіть долонями по поверхні гудзиків;
- захопіть гудзики в кулаки, трошки підніміть і розтисніть кулаки;
- занурюйте руки глибоко в «Гудзикове море» і «поплавайте» в ньому;
- перетирайте гудзики між долонями;
- пересипайте їх з долоні в долоню;
- спочатку однією рукою, потім іншою, потім двома руками захопіть трішки гудзиків і відпустіть;
- беріть у руки по одному різноманітні гудзики: великий, витягнутий, квадратний, гладенький, перекочуйте їх між долонями, поступово збільшуючи амплітуду рухів;
- ці рухи можна зробити зовнішніми боками долонь.

А тепер поставте коробку на підлогу:

- занурте в коробку босі стопи;
- виконуйте кругові рухи;
- глибоко занурюйте ноги в гудзики, поворушіть пальцями ніг;
- перебирайте гудзики пальцями ніг;
- перетирайте гудзики між ступнями;
- захопіть гудзики пальцями ніг, підніміть і розтисніть пальці.

Економія вашого часу на 80 %!

Замовляйте готові розробки на дисках!

«Електронний конструктор. Помічник шкільного психолога»

Код: **20ЕАШЗ** укр. мова
Ціна: **99,00**

Версія 2.1 Відкривай та працюй. Можливість роботи з диском без встановлення програми.

На диску містяться:

- ✓ **Робота з педагогами:**
 - 32 розробки
 - 27 медіарозробок
 - Зразки, документація, пам'ятки — 29
- ✓ **Робота з батьками:**
 - 8 розробок
 - 8 медіапрезентацій
 - Тести, опитувальники, анкети — 32
- ✓ **Робота з учнями:**
 - 64 розробки
 - 30 медіапрезентацій
 - Додаткові матеріали з корисною інформацією — 43

«Електронний конструктор. Помічник класного керівника»

Кожен диск містить:

- Бесіди з безпеки життєдіяльності. Конспекти та презентації.
- Виховні години. Конспекти та презентації
- Батьківські збори. Конспекти та презентації

Ціна: **75,00**

Бонус для власника «Електронного конструктора»:

- ➕ Шаблони документів.
- ➕ Електронна база класного керівника.

Код	Клас
20ЕКУ215	1 клас
20ЕКУ216	2 клас
20ЕКУ217	3 клас
20ЕКУ218	4 клас

Код	Клас
20ЕКУ121	5 клас
20ЕКУ131	6 клас
20ЕКУ132	7 клас
20ЕКУ133	8 клас

Код	Клас
20ЕКУ136	9 клас
20ЕКУ137	10 клас
20ЕКУ138	11 клас

формат CD, укр. мова

Усі розробки можна редагувати за допомогою програми «Електронний конструктор». Усі матеріали диска будуть доступні тільки після встановлення програми. Детальна інструкція — на коробці диску.

Замовлення можна зробити:

☎ за тел.: (057) 731-96-35; ✉ на сайті: <http://book.osnova.com.ua>

Вартість поштової доставки Укрпоштою — 12,95 грн.
Тарифи інших перевізників дізнавайтесь додатково.

ОСНОВА
ВІСЬМАНА ГРУПА